

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ ബാലകാണ്ഡേ

॥ ദ്വാത്രിംശഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ദ്വാത്രിംശഃ സർഗഃ ॥

ബ്രഹ്മപുത്രസ്യ കുശസ്യ ചതുർണാം പുത്രാണാം വർണനം
ശോണഭദ്രതവർതിഭൂതലസ്യോപരി വസോരധികാരസ്യ
പ്രതിപാദനം കുശനാഭസ്യ കന്യാശതസ്യ വായോഃ കോപേന
കുബ്ജത്വം

ബ്രഹ്മയോനിർമഹാനാസീത്
കുശോ നാമ മഹാതപാഃ |
അക്ലിഷ്ടവ്രതധർമ്മജ്ഞഃ
സജ്ജനപ്രതിപൂജകഃ || 1.32.1 ||

സ മഹാത്മാ കുലീനായാം
യുക്തായാം സുമഹാബലാൻ |
വൈദർഭ്യം ജനയാമാസ
ചതുരഃ സദ്യശാൻ സുതാൻ || 1.32.2 ||

കുശാംബം കുശനാഭം ച
അസൂർതരജസം വസും |
ദീപ്തിയുക്താൻ മഹോത്സാഹാൻ
ക്ഷത്രധർമചികീർഷയാ || 1.32.3 ||

താനുവാച കുശഃ പുത്രാൻ
 ധർമിഷ്ഠാൻ സത്യവാദിനഃ |
 ക്രിയതാം പാലനം പുത്രോ
 ധർമ പ്രാപ്സ്യഥ പുഷ്കലം || 1.32.4 ||

കുശസ്യ വചനം ശ്രുത്വാ
 ചത്വാരോ ലോകസത്തമാഃ |
 നിവേശം ചക്രിരേ സർവേ
 പുരാണാം നൃവരാസ്തദാ || 1.32.5 ||

കുശാംബസ്തു മഹാതേജാഃ
 കൗശാംബീമകരോത് പുരീം |
 കുശനാഭസ്തു ധർമാത്മാ
 പുരം ചക്രേ മഹോദയം || 1.32.6 ||

അസൂർതരജസോ നാമ
 ധർമാരൺയം മഹാമതിഃ |
 ചക്രേ പുരവരം രാജാ
 വസുനാമ ഗിരിവ്രജം || 1.32.7 ||

ഏഷാ വസുമതീ നാമ
 വസോസ്തസ്യ മഹാത്മനഃ |
 ഏതേ ശൈലവരാഃ പഞ്ച
 പ്രകാശന്തേ സമന്തതഃ || 1.32.8 ||

സുമാഗധീ നദീ രമ്യാ
 മാഗധാൻ വിശ്രുതാഽയയൗ |
 പഞ്ചാനാം ശൈലമുഖ്യാനാം
 മധ്യേ മാലേവ ശോഭതേ || 1.32.9 ||

സൈഷാ ഹി മാഗധീ രാമ
 വസോസ്തസ്യ മഹാത്മനഃ |
 പൂർവാഭിചരിതാ രാമ
 സുകേഷത്രാ സസ്യമാലിനീ || 1.32.10 ||

കുശനാഭസ്തു രാജർഷിഃ
 കന്യാശതമനുത്തമം |
 ജനയാമാസ ധർമാത്മാ
 ഘൃതാച്ഛാഠം രഘുനന്ദന || 1.32.11 ||

താസ്തു യൗവനശാലിന്ധോ
 രൂപവത്യഃ സ്വലങ്കൃതാഃ |
 ഉദ്യാനഭൂമിമാഗമ്യ
 പ്രാവൃഷീവ ശതഹ്രദാഃ || 1.32.12 ||

ഗായന്ത്യാ നൃത്യമാനാശ്ച
 വാദയന്ത്യസ്തു രാഘവ |
 ആമോദം പരമം ജഗ്മു -
 ര്വരാഭരണഭൂഷിതാഃ || 1.32.13 ||

അഥ താശ്ചാരുസർവാംഗ്യോ
 രൂപേണാപ്രതിമാ ഭൂവി |
 ഉദ്യാനഭൂമിമാഗമ്യ
 താരാ ഇവ ഘനാന്തരേ || 1.32.14 ||

താഃ സർവാ ഗുണസമ്പന്നാ
 രൂപയൗവനസംയുതാഃ |
 ദൃഷ്ട്വാ സർവാത്മകോ വായു -
 രിദം വചനമബ്രവീത് || 1.32.15 ||

അഹം വഃ കാമയേ സർവാ
 ഭാർയാ മമ ഭവിഷ്യഥ |
 മാനുഷസ്ത്യജ്യതാം ഭാവോ
 ദീർഘമായുരവാപ്സ്യഥ || 1.32.16 ||

ചലം ഹി യൗവനം നിത്യം
 മാനുഷേഷു വിശേഷതഃ |
 അക്ഷയം യൗവനം പ്രാപ്താ
 അമര്യശ്ച ഭവിഷ്യഥ || 1.32.17 ||

തസ്യ തദ് വചനം ശ്രുത്വാ
 വായോരക്ലിഷ്ടകർമ്മണഃ |
 അപഹാസ്യ തതോ വാക്യം
 കന്യാശതമമാബ്രവീത് || 1.32.18 ||

അന്തശ്ചരസി ഭൂതാനാം
 സർവേഷാം സുരസത്തമ |
 പ്രഭാവജ്ഞാശ്ച തേ സർവാഃ
 കിമർഥമവമന്യസേ || 1.32.19 ||

കുശനാഭസുതാ ദേവ
 സമസ്താഃ സുരസത്തമ |
 സ്ഥാനാച്ഛ്യാവയിതും ദേവം
 രക്ഷാമസ്തു തപോ വയം || 1.32.20 ||

മാ ഭൂത് സ കാലോ ദുർമേധഃ
 പിതരം സത്യവാദിനം |
 അവമന്യ സ്വധർമേണ
 സ്വയം വരമുപാസ്മഹേ || 1.32.21 ||

പിതാ ഹി പ്രഭുരസ്മാകം
 ദൈവതം പരമം ച സഃ |
 യസ്യ നോ ദാസ്യതി പിതാ
 സ നോ ഭർതാ ഭവിഷ്യതി || 1.32.22 ||

താസാം തു വചനം ശ്രുത്വാ
 ഹരിഃ പരമകോപനഃ |
 പ്രവിശ്യ സർവഗാത്രാണി
 ബഭഞ്ജ ഭഗവാൻ പ്രഭുഃ || 1.32.23 ||

അരന്തിമാത്രാകൃതയോ
 ഭഗ്നഗാത്രാ ഭയാർദിതാഃ |
 താഃ കന്ധാ വായുനാ ഭഗ്നാ
 വിവിശൂർന്യപതേർഗൃഹം |
 പ്രവിശ്യ ച സുസംഭ്രാന്താഃ
 സലജ്ജാഃ സാസ്ത്രലോചനാഃ || 1.32.24 ||

സ ച താ ദധിതാ ഭഗ്നാഃ
 കന്ധാഃ പരമശോഭനാഃ |
 ദൃഷ്ട്വാ ദീനാസ്തദാ രാജാ
 സംഭ്രാന്ത ഇദമബ്രവീത് || 1.32.25 ||

കിമിദം കഥ്യതാം പുത്രഃ
 കോ ധർമ്മവമന്യതേ |
 കുബ്ജാഃ കേന കൃതാഃ സർവാ -
 ശ്വേഷ്ടന്ത്യോ നാഭിഭാഷമ |
 ഏവം രാജാ വിനിഃശ്വസ്യ
 സമാധിം സന്ദധേ തതഃ || 1.32.26 ||

॥ ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
ബാലകാണ്ഡേ ദ്വാത്രിംശഃ സർഗഃ ॥